

ВИННИЙ ТА ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ: ПОЄДНАННЯ ОСВІТИ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
КРУГЛОГО СТОЛУ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І КОМБІКОРМІВ”**

УДК 332.158:379.851 (663/664)
ББК 65.43
В 48

Рекомендовано до видавництва Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій

*Матеріали, занесені до збірника, друкуються за
авторськими оригіналами.*

Голова оркомітету Міжнародної науково-практичної конференції
«Технології харчових продуктів і комбікормів»
Заслужений діяч науки і техніки України, д-р техн. наук, професор
Єгоров Богдан Вікторович

Укладач: к.г.н., доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації
ОНАХТ Орлова Марія Леонідівна

Дизайн обкладинки: к.т.н., доцент кафедри туристичного бізнесу та
рекреації ОНАХТ Калмикова Ірина Семенівна

Винний та гастрономічний туризм: поєднання освіти,
технологій та бізнесу : збірник матеріалів круглого столу в рамках
міжнародної науково-практичної конференції «Технології харчових
продуктів і комбікормів» (м. Одеса, 27 вересня 2018 р.) / Одеська
національна академія харчових технологій. — Одеса : Друкарня
«Хамелеон К», 2018. — 101 с.

ЗМІСТ

НАПРЯМ РОБОТИ ОСВІТА І КАДРИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Крупіца І. В., Апексімова Т. С.	5
Суспільне значення фахівців екскурсійної справи	8
Крупіца І. В., Воскресенська О. В., Лазука К. Д.	14
Особливості системи підготовки кадрів туристичного бізнесу	17
Меліх О. О., Ващеця Я. М.	20
Організація та планування подорожі в Європу: компетенції фахівців	
Меліх Т. Г., Гірченко В. О.	
Наповнення та впровадження мобільного додатку з дисципліни «Система туристичних атракцій»	
Мотузенко О. О., Дмитрук О. Ю.	
Міжнародне співробітництво у підготовці кадрів для еногастрономічного туризму: на прикладі магістерської програми з подвійним дипломуванням «Географія еногастрономічної рекреації та туризму»	

НАПРЯМ РОБОТИ ДИНАМІЗМ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

Демирова М. Д.	26
Підходи до оцінки ефективності господарської діяльності підприємства ресторанного господарства	29
Добрянська Н. А., Гьокхан Сьонмез	34
Особливості турецької кухні при організації оздоровчих турів	36
Крупіца І. В., Брайлян Б. О.	39
Історична спадщина як фактор розвитку туризму	42
Кубриш Н. Р., Доробець М. А.	45
Туристичний бум через «ефект Більбао» в архітектурі музею міста Одеси	48
Меліх О. О., Кухаренко Т. В.	51
Інфраструктурні проблеми розвитку туризму м. Одеси	
Нестерчук І. К.	
Гастрономічний туризм в географічно-регіональних полімасштабних процесах	
Новічков В. К., Наджафова К. Р.	
Розвиток екологічного (сільського, зеленого) туризму в Одеській області	
Олешко Л. І., Головчанський В. О.	
Культура і туризм в поєднанні спорту та архітектури	
Орлова М. Л., Ярьоменко С. Г., Слаблюк М. В.	
Ринок туристичних послуг Одеської області	

Слаблюк М. В., Орлова М. Л.	55
Гастрономічні традиції та уподобання туристів з Нордичних країн	59
Ярьоменко С. Г., Дейнега З. В.	
Підходи до оцінки ефективності системи управління підприємства ресторанного господарства	

НАПРЯМ РОБОТИ ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Гілко О. К.	62
Конкурентоспроможність винного туризму в Україні: проблеми та перспективи розвитку	65
Добрянська Н. А., Конопля Д.	67
Особливості гастрономії в круїзній подорожі	70
Крупіца І. В., Златова Ю. В.	74
Популяризація фестивально-виставкової діяльності болгарського народу в Одеській області	76
Крупіца І. В., Мельничук Ю. О.	79
Просування гастротурів в хлібопекарській галузі	83
Любчук О. К., Ярченко Ю. В.	88
Маріуполь фестивальний: багатогранна сучасність	94
Меліх О. О., Саркісян Г. О., Калмикова І. С.	97
Привабливість туристичного та дегустаційного бізнесу Одеської області	
Мотузенко О. О., Бульба В. В., Кіреєва А. О.	
Аналіз ринку еногастрономічного туризму України	
Мотузенко О. О., Петліна Д. В.	
Досвід організації винних доріг Італії	
Петліна Д. В., Мотузенко О. О., Ганчукова О. В.	
Фестивальна діяльність у рамках винного туризму: європейський та український досвід	
Трішин Ф. А., Гусейнов С. Т.	
Конкуренція винних турів	
Шикіна О. В., Пилипенко А. О.	
Розвиток гастрономічного туризму в Одесі	

РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Орлова М. Л., канд. геогр. наук
Ярьоменко С. Г., канд. геогр. наук
Слаблюк М. В., магістр

Одеська національна академія харчових технологій

Одеська область – адміністративно-територіальна одиниця України, що знаходиться на південному заході держави і має вихід до Чорного моря. Одеська область займає перше місце відповідно до площі території (33,3 км²) та 5 місце відповідно до чисельності населення (2,38 млн осіб станом на 1 січня 2018 р.) серед інших областей України [5]. Територія області відрізняється значною протяжністю із півночі на південь, що обумовило різноманітність природних умов і ресурсів, зокрема туристичних ресурсів.

Серед природних туристичних ресурсів слід відзначити кліматичні ресурси морського узбережжя (рис. 1), на основі яких функціонують курорти Лузанівка, Лермонтовський, Аркадія, Великий Фонтан, Чорноморка (Одеська група курортів), Кароліно-Бугаз, Затока, Сергіївка, Приморське; запаси мулових лікувальних грязей Куяльницького, Хаджибейського, Будацького лиманів, лиманів Шагани, Алібей та Бурнас; родовища мінеральних вод.

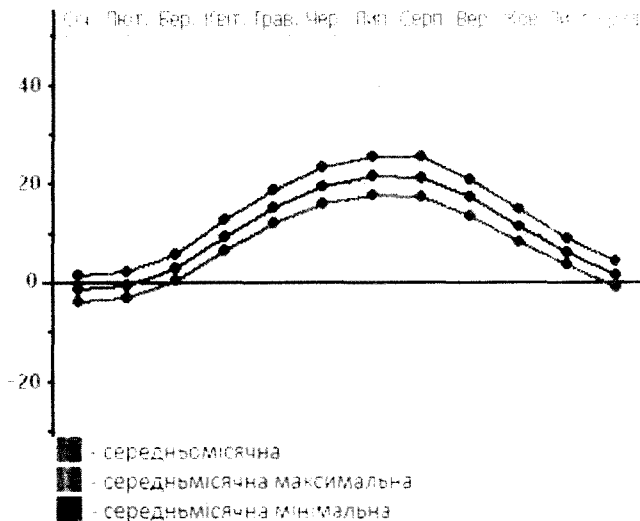

Рис. 1. Середня місячна і річна температура повітря (°C) в Одесі [2]

Культурно-історичні туристичні ресурси регіону, насамперед пам'ятки архітектури, монументального мистецтва, живопису, зосереджені у містах Одесі, Білгород-Дністровському, Ізмаїлі, Болграді. Етнічна структура населення Одеської області характеризується наявністю досить чисельних та згуртованих етнонаціональних груп, матеріальна та духовна культура яких належить до ресурсів етнічного туризму. Діяльність численних виноробних підприємств Одещини є передумовою для розвитку винного туризму.

Відповідно до кількості суб'єктів туристичної діяльності (264 одиниці станом на 2017 р.) Одеська область знаходилась на четвертому місці після м. Києва, Дніпропетровської та Львівської областей. За кількістю підприємств-туроператорів (20 од.) Одещина займала третю позицію після м. Києва та Львівської областей, за кількістю турагентів (220 од.) – четверту після м. Києва, Дніпропетровської та Харківської областей, за кількістю суб'єктів, що здійснюють екскурсійну діяльність (24 од.) поступалася лише Львівській області. На туристичних підприємствах Одеської області у 2017 році працювало 730 осіб (46,8 % з них мали вищу або середню освіту у галузі туризму), що становить 7,1 % від середньооблікової кількості штатних працівників усіх суб'єктів туристичної діяльності України. У 2017 році туроператорами та турагентами області було обслуговано 72302 туристів, у порівнянні з 2016 роком даний показник зріс на 22 % [4].

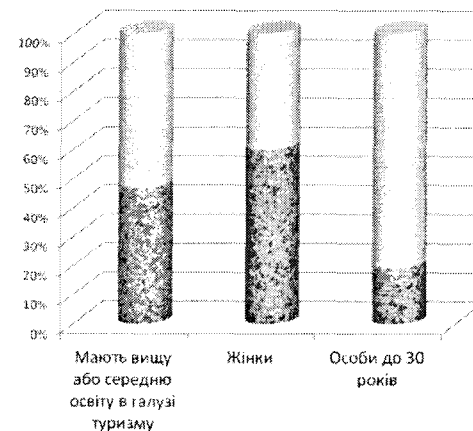

Рис. 2. Освітня, статева та вікова структура працівників туристичних підприємств Одеської області у 2017 році [4]

Послуги розміщення для туристів, які відвідували Одеську область, у 2017 році надавали 529 (серед них 208 готелів та аналогічних засобів розміщування та 321 спеціалізований засіб розміщування) колективних засобів розміщування. За даним показником Одещина є лідером серед інших регіонів України [3].

Освітню діяльність у сфері туризму за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» провадять шість вищих навчальних закладів державної форми власності регіону: Одеська національна академія харчових технологій (ОНАХТ), Одеський національний економічний університет (ОНЕУ), Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (ОНУ), Одеський національний морський університет (ОНМУ), Одеський державний екологічний університет (ОДЕКУ), Ізмаїльський державний гуманітарний університет (ІДГУ). Фахівців з туризму освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» готують три ВНЗ області ОНАХТ, ОНЕУ та ОНМУ (див. табл. 1). У більшості закладів наявна і денна, і заочна форми навчання, лише у ОНЕУ ведеться підготовка кадрів для сфери туризму також на вечірній формі навчання [1].

Таблиця 1 Ліцензовані обсяги та вартість навчання ОКР «бакалавр» за напрямом 242 «Туризм» у ВНЗ Одеської області станом на 2017 рік [1]

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ	ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД					
	ОНАХТ	ОНЕУ	ОНУ	ОНМУ	ОДЕКУ	ІДГУ
Ліцензований обсяг місць	120	125	60	100	90	25
Денна форма навчання	60	75	60	55	40	15
державне замовлення	10	13	10	0	6	10
контракт	50	62	50	55	34	5
Заочна форма навчання	60	50	0	45	50	10
державне замовлення	0	0	0	0	0	0
контракт	60	50	0	45	50	10
Вартість навчання (1-ий рік), денна / заочна, грн.	6995 / 4685	6995 / 3950	12116 / –	13900 / 11630	11750 / 6870	8900 / 4685

Регулювання ринку туристичних послуг Одеської області здійснюють державні органи влади – Одеська обласна державна адміністрація (управління туризму, рекреації та курортів), районні державні адміністрації, а також органи місцевого самоврядування, зокрема департамент культури та туризму Одеської міської ради. Стимулює розвиток туризму у регіоні діяльність спеціалізованих громадських організацій, серед яких Асоціація «Туризм Одеси», Агенція розвитку туризму, Одеська асоціація туроператорів та агентств.

Основу функціонування ринку туристичних послуг Одеської області становить значний потенціал туристичних ресурсів. Використання місцевих ресурсів є можливим завдяки діяльності 264 туристичних підприємств (четверте місце серед регіонів України) та 529 закладів розміщування (найвища кількість серед регіонів України). Ринок туристичних послуг Одещини може повністю забезпечити себе кадрами зі спеціалізованою вищою освітою, оскільки на її території функціонує шість ВНЗ, сукупна кількість ліцензованих місць за напрямом 242 «Туризм» у яких становить 520. Регулюють та стимулюють розвиток туризму в Одеській області спеціалізовані підрозділи органів державної влади та місцевого самоврядування, а також громадські організації у сфері туризму.

Література

1. Інформаційна система «Конкурс» / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу : <http://www.vstup.info>
2. Кліматичні дані по м. Одеса за період з 1899 року / Український гідрометеорологічний цент. – Режим доступу : https://meteo.gov.ua/ua/33837/climate/climate_stations/137/21/
3. Колективні засоби розміщування в Україні у 2017 році : статистичний збірник / відп. за вип. О. О. Кармазіна ; Державна служба статистики. – К., 2018. – 142 с.
4. Туристична діяльність в Україні у 2017 році : статистичний збірник / відп. за вип. О. О. Кармазіна ; Державна служба статистики. – К., 2018. – 90 с.
5. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2018 року / відп. за вип. М. Б. Тімонін ; Державна служба статистики. – К., 2018. – С. 5.